

08.30
Илия

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ЕНЕРГЕТИКА

ДОКЛАД

Относно: Указ № 73 от 15.05.2025 г. на Президента на Република България, за връщане за ново обсъждане в Народното събрание на разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, приет на 08 май 2023 г. и мотивите към указа.

Комисията по енергетика, на свое извънредно заседание, проведено на 28 май 2025 г., разгледа и обсъди Указ № 73 от 15.05.2025 г. на Президента на Република България, за връщане за ново обсъждане в Народното събрание на разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, приет на 08 май 2023 г. и мотивите към него.

На заседанието присъстваха: Министерство на енергетиката - г-жа Ива Петрова – заместник-министър и г-жа Александрина Димитрова.

Представители на президентството нямаше.

На основание чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България, Президентът на Република България връща за ново обсъждане в Народното събрание Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, като упражнява конституционното си право на вето върху отделни разпоредби от закона.

В мотивите си Президентът посочва, че споделя усилията на законодателя да изпълнява поетите ангажименти за промени на действащата нормативна уредба в областта на насърчаването на енергията от възобновяеми източници, включително с цел подобряване и ускоряване на процедурите по изграждане на съоръжения за възобновяеми енергия, но намира, че част от разпоредбите противоречат на основни конституционна начала, засягат правото на защита на гражданите и юридическите лица, възлагат функции на административни звена, които нямат предметната компетентност да ги изпълнят, което според него създава условия за произвол и противоречия. Според него се създават предпоставки за заобикаляне на правила, гарантиращи опазване на околната среда и поддържане нейното разнообразие, което отклонява промените от основната им цел.

Президентът счита, че е налице противоречиво транспониране на европейското законодателство, а именно начинът по който се транспонира Директива 2018/2001 и изменящата я Директива 2023/2413. Ветото сочи, че законодателят покрива голяма част от изискванията на директивите, но той реализира и редица други изменения и

допълнения, които не произтичат пряко от вторичното европейско законодателство, а в определени случаи и такива, които не му съответстват. Според Президента резултатът от това е опасността да бъдат противопоставени едни регулационни режими на други, което създава потенциални възможности за злоупотреби.

Според наложилите ветото, заедно с процедурите, предвидени за зони без ускорено внедряване, в ЗИД ЗЕВИ са поместени и облекчения, предназначени само за зони с ускорено внедряване, като административни облекчения и съкращаване на процедури, държавното финансиране в подкрепа на внедряването на мерките. Лисват мерки за смекчаване на последиците върху околната среда и гаранции в защита правата на гражданите, които искат да изградят инсталация за енергия от възобновяеми източници за собствено потребление. Заобикалянето на някои стъпки, с цел ускоряване на административната процедура, не бива да бъде прилагано за зони без ускорено внедряване.

Вторият основен момент, според Президента, е засягането на принципа на правовата държава и правото на защита, като според същият, това се компрометира от въвеждането на най-краткия предвиден в съответния закон срок при административни и съдебни производства по обжалване на инвестиционен проект за изграждане на централа за производство на енергия от възобновяеми източници и на съоръженията, необходими за присъединяването ѝ, реконструкцията и модернизацията на мрежите, включително при обжалвания, свързани с опазването на околната среда и биологичното разнообразие, тъй като се касае за декларации за бързина, а не за реално гарантиране на предвидимост и яснота.

Президентът възразява срещу разширената компетентност на общинските административни центрове, на които са възложени дейности по организиране и съгласуване на процедури във връзка с предоставянето на услуги, свързани с прилагането на закона, тъй като счита че споделянето на техните функции с други органи, без да са налице ясни процедури и актове, поражда правна несигурност и неяснота относно изпълнението на промените и предвидените в закона срокове и процедурни етапи. Общинските центрове са натоварени с редица нови съгласувателни и координационни правомощия по отношение на определяем кръг органи, които имат специфична компетентност. Президентът се съмнява в административната функционалност и счита, че орган отговорен за цялата документация, по-скоро може да забави процедура от колкото да я ускори.

Според Президента, въведената възможност за мълчаливо съгласие е неопределена по обхват и предмет, както и противоречи на чл. 58, ал. 4 от АПК. Основната предпоставка за реализирането на мълчаливото съгласие, непроизнасяне на компетентния да издаде акта орган, е изтичане на „законоустановения срок“, което създава условия за установяването на практика на прибягване до мълчаливо съгласие винаги, когато конкретният проект поради сложността на своето изпълнение не позволява новите срокове да бъдат спазени.

На следващо място, Президентът счита, че със закона се заобикалят правила, гарантиращи опазване на околната среда, като се създава възможност за изрично ограничение на прилагането на изискуеми процедури, респективно ограничаването на

преценката на компетентни административни органи, определени в Закона за биологичното разнообразие и Закона за опазване на околната среда.

Според изложеното в Указа, със закона се заобикаля принципа на свободна конкуренция чрез въведените преференциални условия при сключване на сделки и поръчки, една от страните по които е публично предприятие или негово дъщерно дружество. Президентът счита това за заобикаляне на нормативни актове, което само по себе си представлява държавна помощ, която е в нарушение на разпоредби на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

Следователно, Президентът връща за ново обсъждане § 4, т. 1, § 6, § 7 относно чл. 256, ал. 3, § 8, т. 6, § 9, § 19 и § 27 от Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, приет от 51-вото Народно събрание на 8 май 2025 г.

Заместник-министърът на енергетиката – г-жа Ива Петрова изложи аргументи **против** наложеното вето и мотивите на Указа.

Изказвания по Указа направи народния представител Радослав Рибарски.

След проведено гласуване, Комисията по енергетика, с **12 гласа „за“** (6 от ГЕРБ – СДС, 3 – ДПС - НН, 1 от БСП - ОЛ, 2 от ИТН) **5 гласа „против“** (3 – Възраждане, 1 – МЕЧ и 1 – Величие) и **3 гласа „въздържали се“** (3 – ППДБ), **предлага на Народното събрание:**

Да **приеме повторно** Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, приет от 51-вото Народно събрание на 8 май 2025 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯ
ПО ЕНЕРГЕТИКА:
ПАВЕЛА МИТОВА**